

Sygn. akt V.2 Ka 662/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 lutego 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

V Wydział Karny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Olga Nocoń

Protokolant: Monika Brzoza

w obecności - - -

po rozpoznaniu w dniu 26 lutego 2015 r.

sprawy:

D. F. /F./

syna R. i D.

ur. (...) w R.

oskarżonego o przestępstwo z art. 13 § 2 kk w zw. z art. 278 § 1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego

od wyroku Sądu Rejonowego w Raciborzu

z dnia 15 października 2014r. sygn. akt II K 848/13

I. uchyla zaskarżony wyrok i postępowanie umarza;

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adwokata M. Z. kwotę (...),00 (jeden tysiąc sto dwadzieścia osiem) złotych oraz 23% podatku VAT w kwocie 259,44 złotych (dwieście pięćdziesiąt dziewięć złotych i czterdzieści cztery grosze), łącznie kwotę 1387,44 złotych (jeden tysiąc trzysta osiemdziesiąt siedem złotych i czterdzieści cztery grosze) tytułem zwrotu kosztów obrony z urzędu w postępowaniu przed sądami I i II instancji;

III. kosztami postępowania obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt V.2 Ka 662/14

UZASADNIENIE

D. F. został oskarżony o to, że w dniu 31 lipca 2013 r. w R. przy ul. (...), po uprzednim zabraniu torby opatrzonej logo Poczta Polska, usiłował zabrać w celu przywłaszczenia pieniądze z przesyłek znajdujących się w torbie, lecz z uwagi na ich brak zamierzonego celu nie osiągnął, czym działał na szkodę Poczty Polskiej S.A., tj. o czyn z art.13§2 k.k. w zw. z art.278§1 k.k.

Wyrokiem z dnia 15 października 2014 r., wydanym w sprawie II K 848/13, Sąd Rejonowy w Raciborzu uznał oskarżonego D. F. za winnego tego, że w dniu 31 lipca 2013 r. w R. przy ul. (...), po uprzednim zabraniu torby opatrzonej logo Poczta Polska, usiłował zabrać w celu przywłaszczenia pieniądze z przesyłek znajdujących się w torbie w kwocie 196,20 złotych, lecz z uwagi na ich brak zamierzonego celu nie osiągnął, czym działał na szkodę Poczty Polskiej S.A., tj. wykroczenia z art.119§2 k.w. i za to na podstawie art.119§1 k.w. w zw. z art.20§1 k.w. i art.21§1 k.w. wymierzył mu karę jednego miesiąca ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym.

Sąd zasądził na rzecz Skarbu Państwa na rzecz adw. M. Z. kwotę 604,80 złotych brutto tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu, zaś na podstawie art.624§1 k.p.k. w zw. z art.119 k.p.w. zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych w sprawie.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego Poczty Polskiej S.A., zaskarżając wyrok „w części dotyczącej braku orzeczenia środka karnego w postaci obowiązku naprawienia szkody wyrządzonej przez oskarżonego pomimo zgłoszenia wniosku w tym zakresie w trybie art.46§1 k.k.”. Na podstawie art.438 pkt 3 k.p.k. zarzucił wyrokowi błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, mający wpływ na jego treść, polegający na przyjęciu, iż D. F. w przedmiotowej sprawie nie można przypisać zniszczenia, uszkodzenia lub uczynienia niezdatnymi do użytku przedmiotów znajdujących się w skradzionych przez niego przesyłkach pocztowych – „co uniemożliwiło ich doręczenia a tym samym umożliwiła adresatom/nadawcom rzeczonych przesyłek złożenie reklamacji we właściwym Urzędzie Pocztowym co niewątpliwie stanowi działanie na szkodę Poczty Polskiej S.A.”.

W konkluzji środka odwoławczego skarżący wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części poprzez nałożenie na oskarżonego obowiązku naprawienia wyrządzonej przez niego szkody na rzecz pokrzywdzonego Poczty Polskiej S.A., ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku „w części dotyczącej braku orzeczenia środka karnego i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania w celu orzeczenia przez niniejszy Sąd obowiązku naprawienia szkody przez oskarżonego” (s.2 apelacji).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Wniesienie apelacji miało ten skutek, że niezależnie od oceny zarzutu sformułowanego w środku odwoławczym, w toku kontroli instancyjnej konieczne stało się uchylenie zaskarżonego wyroku i umorzenie postępowania.

W rozpoznawanej sprawie wystąpiła negatywna przesłanka procesowa w postaci powagi rzeczy osądzonej (res iudicata), skutkująca niedopuszczalnością prowadzenia postępowania i rozstrzygnięcia o odpowiedzialności oskarżonego. Zachowanie, przypisane w zaskarżonym wyroku, stanowi fragment czynu, za który D. F. został już prawomocnie skazany w innej sprawie.

Jak wynika z załączonych akt sprawy II K 96/14 Sądu Rejonowego w Raciborzu, w dniu 17 października 2013 r. Komenda Powiatowa Policji w R. skierowała do Sądu Rejonowego w Raciborzu wnioski o ukaranie D. F.. Zarzuciła w nim obwinionemu popełnienie czterech wykroczeń z art.119§1 k.w., mających polegać na tym, że:

1. w dniu 31.07.2013 r. około godz. 14:50 w R. na ul. (...) dokonał kradzieży roweru marki R. (...) koloru bordowego o wartości około 200 zł na szkodę D. B.,
2. w dniu 31.07.2013 r. około godz. 14:50 w R. na ul. (...) dokonał kradzieży jednej paczki kawy (...) wartości około 7 zł na szkodę D. B.,
3. w dniu 31.07.2013 r. około godz. 14:50 w R. na ul. (...) dokonał kradzieży przesyłki pocztowej wraz z zawartością w postaci szczoteczek do zębów łącznej wartości około 80 zł na szkodę G. K.,

4. w dniu 31.07.2013 r. około godz. 14:50 w R. na ul. (...) dokonał kradzieży pięciu przesyłek pocztowych wraz z zawartością w postaci dwóch zegarków oraz półfabrykatów do wyrobu biżuterii łącznej wartości około 160 zł na szkodę A. F..

Postanowieniem z dnia 21 listopada 2013 r., wydanym pod sygn. akt II W 634/13, Sąd Rejonowy w Raciborzu na podstawie art.60§1 pkt 3 k.p.w. w zw. z art.5§1 pkt 2 k.p.w. umorzył postępowanie. W uzasadnieniu wskazał, iż obwiniony w dniu 31.07.2013 r. jednym czynem dokonał kradzieży rzeczy o łącznej wartości 447 złotych, co uzasadnia uznanie jego zachowania za przestępstwo kradzieży. Akta umorzonego postępowania zostały przesłane Prokuraturze Rejonowej w Raciborzu. W dniu 23 grudnia 2013 r. organy ścigania wszczęły dochodzenie „w sprawie kradzieży w dniu 31.07.2013 r. w R. na ul. (...) roweru marki R. (...) i znajdującej się w torbie Poczty Polskiej kawy marki (...) o łącznej wartości 207 zł na szkodę D. B. oraz znajdujących się w tej torbie przesyłek pocztowych z zawartością szczoteczki do zębów o łącznej wartości 80 zł na szkodę G. K. i dwóch zegarków i półfabrykatów do produkcji biżuterii o łącznej wartości 160 zł na szkodę A. F.” (sprawa 1 RSD 1626/13 KPP w R., 1 Ds 1404/13 Prokuratury Rejonowej w Raciborzu). Postępowanie przygotowawcze zakończyło się wniesieniem przeciwko D. F. aktu oskarżenia o przestępstwo z art.278§1 k.k. w zw. z art.12 k.k., polegające na tym, że w dniu 31 lipca 2013 r. w R. przy ul. (...), działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, zabrał w celu przywłaszczenia rower marki R. (...) o wartości 200 złotych na szkodę D. B., a następnie z torby opatrzonej logo Poczta Polska znajdującej się na skradzionym rowerze zabrał w celu przywłaszczenia paczkę kawy (...) o wartości 7 złotych na szkodę D. B., przesyłkę pocztową z zawartością szczoteczki do zębów o łącznej wartości 80,40 zł na szkodę G. K. oraz przesyłkę pocztową w postaci dwóch zegarków i półfabrykatów do produkcji biżuterii o łącznej wartości 160 złotych na szkodę A. F., powodując łączne straty w wysokości 447,40 zł. Wyrokiem z dnia 30 kwietnia 2014 r., wydanym w sprawie II K 96/14, w trybie art.335§1 k.p.k., Sąd Rejonowy w Raciborzu uznał oskarżonego za winnego popełnienia zarzuczonego mu czynu, wyczerpującego znamiona przestępstwa z art.278§1 k.k. w zw. z art.12 k.k. i skazał go na karę 4 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym. Wyrok ten uprawomocnił się w dniu 8 maja 2014 r.

W orzecznictwie i nauce prawa zgodnie wskazuje się, że jeżeli sąd ograniczył wyrok jedynie do fragmentu czynu, to niedopuszczalne jest ponowne postępowanie o ten czyn (w odniesieniu do pozostałych fragmentów), z uwagi na przesłankę powagi rzeczy osądzonej. W rezultacie, jeżeli występuje tożsamość czynu przypisanego tej samej osobie w różnych postępowaniach, z których jedno zostało prawomocnie zakończone, to wyrok wydany w drugiej sprawie jest dotknięty uchybieniem z art.17§1 pkt 7 k.p.k. lub – odpowiednio – art.5§1 pkt 8 k.p.w. Bez wątpienia również, prawomocne skazanie za czyn ciąglej stoi na przeszkodzie ponownemu postępowaniu o zachowania będące elementami tego czynu, które nie były przedmiotem wcześniejszego osądzenia, niezależnie od tego, jak się ma społeczna szkodliwość nowo ujawnionych fragmentów czynu ciąglej do szkodliwości zachowań uprzednio, w ramach tego czynu, osądzonych (tak m.in. uchwała SN z 21 listopada 2001 r., I KZP 29/01, OSNKW 1-2/2002/2).

W rozpoznawanym przypadku nie zachodzi zbieg idealny, o którym mowa w art.10§1 k.w., nie jest bowiem tak, by D. F. jednym czynem wyczerpał zarówno znamiona przestępstwa, jak i wykroczenia. Z treści postanowienia o wyłączeniu materiałów dochodzenia (k.63 akt II K 848/13) należy wnosić, iż prowadzący postępowanie upatrywał w zachowaniu podejrzanego m.in. wykroczeń samowolnego użycia cudzej rzeczy ruchomej w postaci roweru (art.127§1 k.w.) oraz zniszczenia rzeczy ruchomych znajdujących się w przesyłkach pocztowych (art.124§1 k.w.) i z tą intencją przekazał wyłączone materiały Komendzie Powiatowej Policji. Na ich podstawie wniesiono jednak o ukaranie D. F. za wykroczenia kradzieży poszczególnych przedmiotów znajdujących się we władaniu lub pod pieczęcią D. B., a ostatecznie – po umorzeniu postępowania w sprawie o wykroczenia – oskarżono i prawomocnie skazano D. F. za występki kradzieży mienia łącznej wartości 447,40 zł. Nie ulega tymczasem wątpliwości, że zabór w celu przywłaszczenia roweru listonoszki z przyczepioną torbą i znajdujących się w tej torbie przedmiotów (paczki kawy, szczoteczki do zębów, zegarków i półfabrykatów do produkcji biżuterii) oraz usiłowanie kradzieży pieniędzy, które oskarżony spodziewał się znaleźć we wspomnianej torbie z przesyłkami, stanowią jedno zdarzenie w sensie historycznym i prawnym, wywołane jednym impulsem woli. Okoliczność, że w zaskarżonym wyroku usiłowanie kradzieży pieniędzy uznano za wykroczenie (błędnie zresztą powołując w kwalifikacji prawnej przepis art.119§2 k.w. zamiast art.11§1 k.w. w zw.

z art.119§1 k.w.), pozostaje bez znaczenia dla kwestii tożsamości czynu. Gdyby Sąd I instancji dostrzegł istnienie prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Raciborzu, wydanego pod sygn. akt II K 96/14, to postępując prawidłowo – wobec przesłanki powagi rzeczy osądzonej - umorzyłby przecież postępowanie karne, nie zmieniając kwalifikacji prawnej czynu wskazanej w akcie oskarżenia.

Powaga rzeczy osądzonej jest okolicznością wyłączającą postępowanie, a wydanie wyroku mimo jej zaistnienia, stanowi bezwzględłą przyczynę odwoławczą, tak na gruncie procedury karnej (art.439§1 pkt 8 k.p.k.), jak i w postępowaniu prowadzonym w sprawach o wykroczenia (art.104§1 pkt 7 k.p.w.).

Mając na uwadze powyższe, Sąd odwoławczy uchylił zaskarżony wyrok i umorzył postępowanie.

Z uwagi na rodzaj rozstrzygnięcia zapadłego w toku kontroli instancyjnej, kosztami postępowania obciążono Skarb Państwa. Wobec korzystania przez oskarżonego z pomocy obrońcy z urzędu, zasądzono na rzecz wyznaczonego obrońcy zwrot kosztów świadczenia obrony przed sądami obu instancji, w wysokości stosownej do przepisów §14 ust.1 pkt 1, §14 ust.2 pkt 1, 3 i 4 oraz §16 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. Uwzględniono przy tym wysokość stawek minimalnych za obronę w sprawie objętej dochodzeniem, za obronę w postępowaniu uproszczonym i w postępowaniu zwyczajnym oraz przed sądem okręgowym jako sądem drugiej instancji, a także liczbę przeprowadzonych rozpraw.